

Posudok podáva: prof. MUDr. Ján Švihra, PhD.
Urologická klinika JLF UK v Martine

Obsah posudku: 1. Charakteristika práce
2. Aktuálnosť zvolenej témy
3. Sledované ciele, metódy a výsledky práce
4. Prínos pre ďalší rozvoj vedného odboru
5. Kritické pripomienky

1. Charakteristika práce

Práca má 150 strán vrátane literárnych prameňov, ktoré zahŕňujú 195 citácií. Autor člení prácu na šesť častí: teoretickú časť, ciele práce, výsledky, diskusiu, záver a literatúru. Vlastná práca má 73 strán, 79 grafov, 9 obrázkov a 37 tabuliek.

V teoretickej časti autor opisuje legislatívne požiadavky na odbery a transplantácie v Slovenskej republike. Podrobne opisuje detekciu orgánového darcu, rozdelenie mŕtvych darcov podľa predpokladanej kvality orgánov ako aj rozšírené kritériá darcovstva obličky. Ďalšia časť je venovaná manažmentu darcu orgánov ako aj chirurgickým technikám pri odbere a transplantácii obličiek. Práca vychádza zo súčasných poznatkov transplantácii obličiek izolovaných a duálnych, detailne opisuje techniky transplantácie pri anatomických zvláštnostiach cievnej stopky. Teoretické poznatky sú aktualizované a logicky usporiadané.

Ďalšia časť je venovaná analýze vlastného súboru 156 darcov v priemernom veku 46 rokov (1-72 rokov), ktorí podstúpili odber orgánov podľa štandardných kritérií (SCD) v 107 prípadoch a podľa rozšírených kritérií (ECD) v 49 prípadoch.

2. Aktuálnosť zvolenej témy

Téma práce patrí medzi vysoko aktuálne lebo počet darcov orgánov v Slovenskej republike nie je dostatočný. Spôsobuje to nárast veku na čakacích listinách ako aj nepresne definované rozšírené kritériá darcovstva orgánov. Pre správnu indikáciu odberu orgánov pri rozšírených kritériách je potrebné určiť rizikové faktory, ktoré ovplyvňujú nástup funkcie, a dĺžku prežívania štepu. Tieto faktory sú vo svete definované veľmi nehomogénne a neexistujú konštantné odporúčania. Práca posudzuje komplexne celú problematiku a kladie dôraz na definovanie rozšírených kritérií darcovstva obličiek. Prínos práce je vo vlastnom klinickom súbore so zameraním na hodnotenie vybratých renálnych funkcií a posudzovanie rozdielov v 5-ročnom období prežívania štepu.

3. Sledované ciele, metódy a výsledky práce

Autor zvolil štyri ciele práce:

- a) Analýza 10-ročného súboru pacientov a štepu po transplantácii obličiek od darcov so štandardnými a rozšírenými kritériami
- b) Určenie rizikových faktorov pre nástup funkcie štepu

- c) Porovnanie prežívania pacientov a štepov v 5-ročnom období od transplantácie
- d) Analýza možnosti zvýšenia počtu darcov orgánov

V metodike je stanovený štandardný diagnostický postup, ktorým autor prospektívne sledoval objektívne veličiny. Autor členil výskumnú prácu na dve skupiny podľa sledovaných cieľov práce. V skupine 107 SCD darcov a 49 ECD darcov bolo sledovaných 18 vybratých parametrov. V skupine príjemcov bolo sledovaných 24 vybratých parametrov. Postup ako aj sledovanie bolo vykonané metodicky správne, použité štatistické metódy svedčia o veľmi kvalitnej vedeckej príprave autora práce. Výsledky sú spracované prehľadne a štatisticky správne. Autor detailne opisuje súbory pred odberom orgánov a po transplantácii obličiek. Výsledky potvrdili štatisticky významný vyšší vek darcov, a preto aj vyšší pomerný výskyt darcov s rozšírenými kritériami. Rizikovými faktormi pre nástup funkcie štepu boli vek darcu, abúzus alkoholu darcu, BMI darcu vyššie ako 30,0 kg/m². Podľa predložených výsledkov autor nepotvrdil významné rozdiely v prežívaní štepov v skupine darcov so štandardnými verzus rozšírenými kritériami odberu.

4. Prínos pre ďalší rozvoj vedného odboru

Sledované ciele práce umožňujú zvýšiť počet darcov podľa rozšírených kritérií na odber orgánov a tým aj zvýšiť počet transplantovaných obličiek. Výsledky tejto práce autora povzbudili v úsilí zahájiť odberový program u darcov srdcovej smrti, ktorý je v súčasnosti na Slovensku legislatívne nemožný. Ďalšou výzvou autora je využitie nových biochemických markerov funkčného stavu obličiek pred odberom i po transplantácii v klinickej praxi. Výsledky predkladanej práce posunú znalosti vo vedných odboroch chirurgia, nefrológia, transplantológia, urológia a anesteziológia na kvalitatívne i kvantitatívne novú úroveň. Tieto poznatky nadobúdajú charakteristiku úzko špecializovaného odboru a zároveň multidisciplinárnej spolupráce.

5. Kritické pripomienky

- a) autor uvádza, že rizikovými faktormi pre nástup funkcie štepu je vek, abúzus alkoholu a BMI. Aké bolo prežívanie štepov v podskupine darcov s BMI vyšším ako 30 kg/m² resp. pri abúze alkoholu?

Záver

Predložená habilitačná práca spĺňa požadované kritériá podľa Vyhlášky MŠ SR č.6/2005 Z.z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov. Predloženú habilitačnú prácu odporúčam pre habilitačné pokračovanie a na tomto základe odporúčam menovať MUDr. Juraja Miklušicu, PhD, CETC docentom v odbore Chirurgia.

V Martine, 29.10.2018

prof. MUDr. Ján Švihra, PhD.